

NARIADENIE KOMISIE (EÚ) 2020/1149

z 3. augusta 2020,

ktorým sa mení príloha XVII k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemikálií (REACH), pokiaľ ide o diizokyanáty

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 z 18. decembra 2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemikálií (REACH) a o zriadení Európskej chemickej agentúry, o zmene a doplnení smernice 1999/45/ES a o zrušení nariadenia Rady (EHS) č. 793/93 a nariadenia Komisie (ES) č. 1488/94, smernice Rady 76/769/EHS a smerníc Komisie 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES ⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 68 ods. 1,

keďže:

- (1) Diizokyanáty sú podľa harmonizovanej klasifikácie zatriedené ako respiračný senzibilizátor kategórie 1 a ako kožný senzibilizátor kategórie 1 v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 ⁽²⁾. Diizokyanáty sú v celej únii používané ako chemické stavebné bloky v širokej škále odvetví a použití, okrem iného predovšetkým v penách, tmeloch a náteroch.
- (2) Nemecko 6. októbra 2016 predložilo Európskej chemickej agentúre („agentúra“) dokumentáciu ⁽³⁾ podľa článku 69 ods. 4 nariadenia (ES) č. 1907/2006 („dokumentácia podľa prílohy XV“) s cieľom iniciovať postup obmedzovania podľa článkov 69 až 73 uvedeného nariadenia. V dokumentácii podľa prílohy XV sa uvádza, že respiračná senzibilizácia spôsobená dermálnou, ako aj inhalačnou expozíciou diizokyanátom spôsobuje u pracovníkov astmu z povolania, ktorá bola identifikovaná ako významný problém ochrany zdravia pri práci v únii. Každoročný výskyt nových prípadov chorôb z povolania spôsobených diizokyanátmi sa považuje za neprijateľne vysoký (odhaduje sa na viac ako 5 000 prípadov). Z dokumentácie podľa prílohy XV vyplýva, že opatrenia na úrovni Únie sú potrebné, pričom v uvedenej dokumentácii sa navrhuje obmedziť priemyselné a profesionálne používanie diizokyanátov nielen ako takých, ale aj ako zložiek iných látok a v zmesiach, a rovnako sa navrhuje obmedziť ich uvádzanie na trh.
- (3) Obmedzenie navrhované v dokumentácii podľa prílohy XV má za cieľ obmedziť používanie diizokyanátov v priemyselných a profesionálnych aplikáciách na tie prípady, pri ktorých sa uplatňuje kombinácia technických a organizačných opatrení, pričom sa uloží požiadavka na absolvovanie kurzu minimálnej štandardizovanej odbornej prípravy. Informácie o tom, ako získať prístup ku kurzu, by mali byť rozposlané v rámci celého dodávateľského reťazca, a za zabezpečenie dostupnosti kurzov odbornej prípravy pre príjemcov takýchto látok alebo zmesí by mali byť zodpovedné hospodárske subjekty, ktoré tieto látky a zmesi uvádzajú na trh.
- (4) Výbor agentúry pre hodnotenie rizík (RAC) prijal 5. decembra 2017 stanovisko ⁽⁴⁾, v ktorom dospel k záveru, že navrhované obmedzenie v znení úprav výboru RAC je najvhodnejším opatrením na úrovni Únie na odstránenie zistených rizík vyplývajúcich z expozície týmito látkami, pokiaľ ide o účinnosť zníženia uvedených rizík. Okrem toho dospel k záveru, že zavedením upraveného navrhovaného obmedzenia sa takisto zníži počet prípadov dermatitídy súvisiacej s diizokyanátmi.
- (5) Výbor RAC dospel k záveru, že vhodná odborná príprava je nevyhnutná a že každý pracovník, ktorý sa dostáva do styku s diizokyanátmi, by mal mať dostatočné informácie o rizikách spojených s týmito látkami a ich používaním a mal by byť dostatočne oboznámený o správnych pracovných postupoch a vhodných opatreniach manažmentu rizík vrátane správneho používania vhodných osobných ochranných prostriedkov. Výbor RAC poznamenal, že na zvýšenie informovanosti o význame ochrany zdravia prostredníctvom vhodných opatrení manažmentu rizika a bezpečných manipulačných postupov sú potrebné osobitné opatrenia v oblasti odbornej prípravy.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 396, 30.12.2006, s. 1.

⁽²⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 zo 16. decembra 2008 o klasifikácii, označovaní a balení látok a zmesí, o zmene, doplnení a zrušení smerníc 67/548/EHS a 1999/45/ES a o zmene a doplnení nariadenia (ES) č. 1907/2006 (Ú. v. EÚ L 353, 31.12.2008, s. 1).

⁽³⁾ <https://echa.europa.eu/documents/10162/63c411e5-cf0f-dc5e-ff83-1e8de7e4e282>.

⁽⁴⁾ <https://echa.europa.eu/documents/10162/737bceac-35c3-77fb-ba7a-0e417a81aa4a>.

- (6) Výbor RAC dospel k záveru, že medzná hodnota 0,1 hm. % stanovená pre diizokyanáty v látke alebo zmesi zodpovedá najnižšiemu koncentračnému limitu, ktorý existuje pre špecifické diizokyanáty zatriedené ako respiračné senzibilizátory kategórie 1. Výbor RAC takisto súhlasil s predkladateľom dokumentácie, že uplatňovanie orientačného alebo záväzného expozičného limitu v pracovnom prostredí nebude dostatočné na zníženie počtu prípadov astmy z povolania na čo najnižšiu možnú úroveň, keďže v súčasnosti nie je známa prahová hodnota pre senzibilizačný účinok diizokyanátov.
- (7) Výbor agentúry pre sociálno-ekonomickú analýzu (SEAC) prijal 15. marca 2018 stanovisko ⁽⁵⁾, v ktorom potvrdil záver výboru RAC, podľa ktorého je navrhované obmedzenie vzhľadom na jeho sociálno-ekonomické prínosy a náklady najvhodnejším opatrením na úrovni Únie na riešenie zistených rizík. Výbor SEAC okrem toho dospel k záveru, že navrhované obmedzenie je nákladovo dostupné pre dotknuté dodávateľské reťazce.
- (8) Výbor SEAC odporučil 48-mesačný odklad uplatňovania obmedzenia v záujme poskytnutia dostatočného času pre všetky subjekty na úplné vykonanie požiadaviek súvisiacich s obmedzením.
- (9) Stanoviská výborov RAC a SEAC týkajúce sa navrhovaného obmedzenia sa konzultovali s fórom agentúry pre výmenu informácií o presadzovaní uvedenom v článku 76 ods. 1 písm. f) nariadenia (ES) č. 1907/2006 a jeho odporúčania boli zohľadnené.
- (10) Agentúra predložila Komisii stanoviská výborov RAC a SEAC 9. mája 2018. Na základe uvedených stanovísk Komisia dospela k záveru, že používanie respektíve uvádzanie na trh diizokyanátov nielen ako takých, ale aj ako zložiek iných látok a v zmesiach, predstavuje neprijateľné riziko pre ľudské zdravie. Komisia sa domnieva, že uvedené riziká treba riešiť na úrovni Únie.
- (11) Vzhľadom na dokumentáciu podľa prílohy XV, ako aj na stanoviská výborov RAC a SEAC sa Komisia domnieva, že by sa mala stanoviť minimálna požiadavka na odbornú prípravu priemyselných a profesionálnych používateľov bez toho, aby tým boli dotknuté prísnejšie vnútroštátne povinnosti platné v členských štátoch. Komisia sa tiež domnieva, že informácie o tejto požiadavke by mali byť uvedené na balení uvedených látok.
- (12) Na účely prípadných budúcich revízií súčasného obmedzenia by členské štáty mali v súlade s článkom 117 ods. 1 nariadenia (ES) č. 1907/2006 podávať Komisii správy o všetkých stanovených požiadavkách na odbornú prípravu, počte nahlásených prípadov astmy z povolania a respiračných a kožných ochorení z povolania, všetkých úrovniach expozície pri práci v danom členskom štáte, ako aj informácie o činnostiach v oblasti presadzovania opatrení.
- (13) Bez toho, aby tým boli dotknuté právne predpisy Únie v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, predovšetkým smernica Rady 98/24/ES o chemických faktoroch ⁽⁶⁾, je cieľom tohto obmedzenia zlepšiť schopnosť zamestnávateľov dosiahnuť vyššiu úroveň kontroly rizík. Tento akt bude prínosom pre malé a stredné podniky, čo ďalej zlepši vykonávanie súčasných požiadaviek na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci tým, že v rámci celého dodávateľského reťazca budú poskytované programy odbornej prípravy špecificky zamerané na diizokyanáty.
- (14) Hospodárskym subjektom by sa malo poskytnúť dostatočne dlhé obdobie na prispôsobenie sa novým požiadavkám. Prechodné obdobie troch rokov je primerané na to, aby sa dotknutým pracovným silám umožnilo vykonať požadovanú odbornú prípravu.
- (15) Nariadenie (ES) č. 1907/2006 by sa preto malo zodpovedajúcim spôsobom zmeniť.
- (16) Opatrenia stanovené v tomto nariadení sú v súlade so stanoviskom výboru zriadeného podľa článku 133 nariadenia (ES) č. 1907/2006,

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Príloha XVII k nariadeniu (ES) č. 1907/2006 sa mení v súlade s prílohou k tomuto nariadeniu.

⁽⁵⁾ <https://echa.europa.eu/documents/10162/d6794aa4-8e3a-6780-d079-77237244f5f9>.

⁽⁶⁾ Smernica Rady 98/24/ES zo 7. apríla 1998 o ochrane zdravia a bezpečnosti pracovníkov pred rizikami súvisiacimi s chemickými faktormi pri práci (Ú. v. ES L 131, 5.5.1998, s. 11).

Článok 2

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 3. augusta 2020

Za Komisiu
predsedníčka
Ursula VON DER LEYEN

PRÍLOHA

V prílohe XVII k nariadeniu (ES) č. 1907/2006 sa dopĺňa táto položka:

<p>„74. Diizokyanáty, O = C=N-R-N = C=O, pričom R predstavuje alifatickú alebo aromatickú uhlíkovodíkovú jednotku nešpecifikovanej dĺžky</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nesmú sa používať ako látky samotné, ako zložky iných látok alebo v zmesiach na priemyselné a profesionálne použitie(-ia) po 24. auguste 2023, pokiaľ: <ol style="list-style-type: none"> a) koncentrácia diizokyanátov jednotlivo a spolu nie je nižšia ako 0,1 hm. % alebo b) zamestnávateľ alebo samostatne zárobkovo činná osoba nezabezpečí úspešné absolvovanie odbornej prípravy priemyselných alebo profesionálnych používateľov zameranej na bezpečné používanie diizokyanátov pred samotným použitím látky(-ok) alebo zmesi(-í). 2. Nesmú sa uvádzať na trh ako látky samotné, ako zložky iných látok ani v zmesiach na priemyselné a profesionálne použitie(-ia) po 24. februári 2022, pokiaľ: <ol style="list-style-type: none"> a) koncentrácia diizokyanátov jednotlivo a spolu nie je nižšia ako 0,1 hm. % alebo b) dodávateľ nezabezpečí, aby príjemcovi látky(-ok) alebo zmesi(-í) boli poskytnuté informácie o požiadavkách uvedených v odseku 1 písm. b), a neuvedie na obale nasledujúcu informáciu zreteľne odlišenú od ostatných informácií na označení: „Od 24. augusta 2023 sa pred priemyselným alebo profesionálnym použitím vyžaduje primeraná odborná príprava.“ 3. Na účely tejto položky pojem „priemyselný(-í) alebo profesionálny(-i) používateľ(-lia)“ označuje akéhokoľvek pracovníka alebo samostatne zárobkovo činného pracovníka, ktorý s diizokyanátmi ako takými alebo s diizokyanátmi ako zložkami v iných látkach alebo zmesiach na priemyselné a profesionálne použitie manipuluje alebo ktorý na takúto manipuláciu dohliada. 4. Odborná príprava uvedená v odseku 1 písm. b) zahŕňa pokyny týkajúce sa kontroly dermálnej a inhalačnej expozície diizokyanátom na pracovisku, a to bez toho, aby tým boli dotknuté akékoľvek vnútroštátne expozičné limity v pracovnom prostredí alebo iné vhodné opatrenia na riadenie rizík na vnútroštátnej úrovni. Takúto odbornú prípravu vykonáva odborník v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, s odbornou spôsobilosťou nadobudnutou v rámci príslušného odborného vzdelávania. Táto odborná príprava zahŕňa minimálne: <ol style="list-style-type: none"> a) prvky odbornej prípravy uvedené v odseku 5 písm. a) pre všetky priemyselné a profesionálne použitia; b) prvky odbornej prípravy uvedené v odseku 5 písm. a) a b) pre tieto použitia: <ul style="list-style-type: none"> — manipulácia s otvorenými zmesami pri teplote okolia (vrátane penových tunelov), — striekanie v odvetrávanej kabíne, — aplikácia valčekom, — aplikácia štetcom, — aplikácia namáčaním a liatím, — následné mechanické opracovanie (napr. orezanie) nie úplne vytvrdených predmetov, ktoré už nie sú teplé, — čistenie a odpad, — všetky ostatné použitia s podobnou expozíciou dermálnou a/alebo inhalačnou cestou, c) prvky odbornej prípravy uvedené v odseku 5 písm. a), b) a c) pre tieto použitia: <ul style="list-style-type: none"> — manipulácia s neúplne vytvrdenými predmetmi (napr. čerstvo vytvrdené, stále teplé), — aplikácie odlieváním, — údržba a oprava vyžadujúca si prístup k zariadeniu, — otvorená manipulácia s teplými alebo horúcimi prípravkami (> 45 °C), — striekanie v otvorenom priestore s obmedzeným alebo len prirodzeným odvetraním (vrátane veľkých priemyselných pracovných hál) a vysokoenergetické striekanie (napr. peny, elastoméry) — všetky ostatné použitia s podobnou expozíciou dermálnou a/alebo inhalačnou cestou.
--	---

-
5. Prvky odbornej prípravy:
- a) všeobecná odborná príprava vrátane online odbornej prípravy týkajúca sa:
- chémie diizokyanátov,
 - nebezpečenstva toxicity (vrátane akútnej toxicity),
 - expozície diizokyanátom,
 - expozičných limitov v pracovnom prostredí,
 - možných spôsobov vzniku senzibilizácie,
 - zápachu ako známky nebezpečenstva,
 - významu prchavosti z hľadiska rizika,
 - viskozity, teploty a molekulovej hmotnosti diizokyanátov,
 - osobnej hygieny,
 - potrebných osobných ochranných prostriedkov vrátane praktických pokynov na ich správne používanie a informácií týkajúcich sa ich obmedzení,
 - rizika kontaktu s kožou a inhalačnej expozície,
 - rizika spojeného s použitým postupom aplikácie,
 - systému ochrany kože a dýchacích ciest
 - odvetrania,
 - čistenia, únikov, údržby,
 - likvidácie prázdnych obalov,
 - ochrany prítomných osôb,
 - identifikácie kritických fáz pri manipulácii,
 - osobitných vnútroštátnych systémov kódovania (ak existujú),
 - bezpečnosti na základe správania,
 - osvedčenia alebo zdokumentovaného dôkazu o úspešnom absolvovaní odbornej prípravy
- (b) stredne pokročilá odborná príprava vrátane online odbornej prípravy týkajúca sa:
- dodatočných aspektov závislých od správania,
 - údržby,
 - riadenia zmien,
 - hodnotenia existujúcich bezpečnostných pokynov,
 - rizika spojeného s použitým postupom aplikácie,
 - osvedčenia alebo zdokumentovaného dôkazu o úspešnom absolvovaní odbornej prípravy
- c) pokročilá odborná príprava vrátane online odbornej prípravy týkajúca sa:
- akéhokoľvek dodatočného osvedčenia potrebného na špecifické použitia, na ktoré sa vzťahuje,
 - striekania mimo kabíny na striekanie,
 - otvorenej manipulácie s horúcimi alebo teplými prípravkami (> 45 °C),
 - osvedčenia alebo zdokumentovaného dôkazu o úspešnom absolvovaní odbornej prípravy
6. Odborná príprava musí byť v súlade s ustanoveniami platnými v členských štátoch, v ktorých priemyselní alebo profesionálni používatelia pôsobia. Členské štáty môžu zaviesť alebo naďalej uplatňovať vlastné vnútroštátne požiadavky na používanie látky(-ok) alebo zmesi(-í), pokiaľ sú splnené minimálne požiadavky stanovené v odsekoch 4 a 5.
7. Dodávateľ uvedený v odseku 2 písm. b) zabezpečí, aby bol príjemcovi poskytnutý školiaci materiál a kurzy odbornej prípravy v súlade s odsekmi 4 a 5 v úradnom(-ých) jazyku(-och) členského(-ých) štátu(-ov), do ktorého(-ých) sa látka(-y) alebo zmes(-i) dodáva(-jú). Odborná príprava zohľadňuje špecifický charakter dodávaných výrobkov vrátane zloženia, balenia a dizajnu.
8. Zamestnávateľ alebo samostatne zárobkovo činná osoba zdokumentuje úspešné ukončenie odbornej prípravy uvedenej v odsekoch 4 a 5. Odborná príprava sa opakuje aspoň raz za päť rokov.
9. Členské štáty zahrnú do svojich správ podľa článku 117 ods. 1 nasledovné informácie:
- a) o akýchkoľvek zavedených požiadavkách týkajúcich sa odbornej prípravy a ostatných opatreniach riadenia rizík súvisiacich s priemyselným a profesionálnym použitím diizokyanátov stanovených vo vnútroštátnych právnych predpisoch;
-

	<p>b) o počte nahlásených a uznaných prípadov astmy z povolania a respiračných a kožných ochorení z povolania v súvislosti s diizokyanátmi;</p> <p>c) o vnútroštátnych expozičných limitoch pre diizokyanáty, ak existujú;</p> <p>d) o činnostiach presadzovania súvisiacich s týmto obmedzením.</p> <p>10. Toto obmedzenie sa uplatňuje bez toho, aby tým boli dotknuté ostatné právne predpisy Únie o bezpečnosti a ochrane zdravia pracovníkov na pracovisku.“</p>
--	---